

Memorandum Gewestverkiezingen 2009

Inhoudstafel

Inleiding: Cijfergegevens / Doelstellingen

FICHE 1: Overzicht van enkele cijfergegevens over de bij het Centrum gedane meldingen in gewestelijke en gemeenschaps aangelegenheden

FICHE 2: Inleiding – doelstelling

Voorstellen gemeenschappelijk aan 3 Gemeenschappen en Gewesten ter bevordering van een beleid gelijke behandeling: INSTRUMENTEN

FICHE 3: Organisatie van de samenwerking tussen het Centrum et de Gewesten en Gemeenschappen: het Centrum, interfederaal orgaan.

FICHE 4: Voor een diversiteitsbarometer

FICHE 5: Monitoring: invoeren van samenwerking met de Gewesten

FICHE 6: Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid

Voorstellen gemeenschappelijk aan 3 Gemeenschappen en Gewesten ter bevordering van een beleid gelijke behandeling: INHOUDELIJKE VOORSTELLEN

FICHE 7: Regelgevingen inzake leeftijd in de functies van gewestelijk ambtenaar, en daarmee gelijkgestelde werknemers, met de Europese vereisten in overeenstemming brengen.

FICHE 8: Homoseksuele werknemers als een doelgroep van een diversiteitsbeleid beschouwen

Voorstellen gemeenschappelijk aan Gemeenschappen ter bevordering van een beleid gelijke behandeling

FICHE 9: Onderwijs

FICHE 10: Sport en diversiteit

FICHE 11: Cultuur voor iedereen toegankelijk maken

FICHE 12: Adoptie door koppels van hetzelfde geslacht

Voorstellen gemeenschappelijk aan Gewesten ter bevordering van een beleid gelijke behandeling

FICHE 13: Ondersteunen en aanmoedigen van een mainstreaming van gelijkheid van kansen in de gemeenten

FICHE 14: Toegankelijkheid van de stembureaus

FICHE 15: Woonwagenebewoners: gewestelijk plan opstellen voor de inrichting van parkeerzones

FICHE 16: Sociale inspectie

FICHE 17: Gewestelijke inspectie: controle op illegale werknemers

FICHE 18: "Mosquito" apparaat tegen jongeren

FICHE 19: De volledige toegankelijkheid van overheidsgebouwen organiseren

Voorstellen specifiek aan één Gemeenschap of Gewest: Vlaamse Gemeenschap / Gewest

FICHE 20: Ambten in de gewestelijke overheidsdiensten openstellen voor vreemdelingen onderdanen van een niet EU land

FICHE 21: Toegang van assistentiehonden tot alle openbare plaatsen organiseren

FICHE 22: Onderwijs: Een « Commissie discriminatie » (// met Commissie leerlingenrechten) oprichten die bevoegd zou zijn om elke melding van discriminatie te behandelen

FICHE 23: Tolken gebarentaal: behoeften onvoldoende voldaan

FICHE 24: Meldpunten

FICHE 25: Sociale huisvesting: leefbaarheid versterken

FICHE 26: Het Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit' (EAD) beleid

FICHE 27: Wooncode

FICHE 28: Taalkennis

FICHE 29: Media – televisie

Voorstellen specifiek aan één Gemeenschap of Gewest: Franse Gemeenschap

FICHE 30: Samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest inzake het beleid betreffende personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst

FICHE 31: Tolken gebarentaal: behoeften onvoldoende voldaan

FICHE 32: Onderwijs: de overgangsklassen evalueren

FICHE 33: Onderwijs: schoolgebouwen toegankelijk maken

FICHE 34: Audiovisueel en media

Voorstellen specifiek aan één Gemeenschap of Gewest: Duitstalige Gemeenschap

FICHE 35: Het wetgevende kader tot organisatie van de bescherming tegen discriminaties uitbreiden en vervolledigen

FICHE 36: Samenwerking organiseren tussen het Centrum en de Duitstalige Gemeenschap voor de toepassing van het decreet inzake de gewaarborgde gelijke behandeling

FICHE 37: Audiovisueel en media

Voorstellen specifiek aan één Gemeenschap of Gewest: Waals Gewest

FICHE 38: Ambten in de gewestelijke overheidsdiensten openstellen voor vreemdelingen onderdanen van een niet EU land

FICHE 39: Op lange termijn denken aan de invoering van een verplichting voor elke gemeente om een minimum percentage sociale woningen te bouwen

FICHE 40: Overleg plegen over de sociale mix in de sociale woningen

FICHE 41: De definitie van de persoon met een handicap uitbreiden in het besluit van de Waalse regering van 6 september 2007 houdende de regeling van de verhuur van de woningen beheerd door de Société Wallonne du Logement

FICHE 42: Samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest inzake het beleid betreffende personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst

FICHE 43: Voor een gecoördineerd integratiebeleid op interministerieel niveau

FICHE 44: Onthaal en integratie van nieuwkomers

Voorstellen specifiek aan één Gemeenschap of Gewest: Brussel-Hoofdstedelijk Gewest/GGC/Cocof

FICHE 45: Voor een beleid van integratie en sociale samenhang gecoördineerd op interministerieel niveau

FICHE 46: Onthaal en integratie van nieuwkomers

FICHE 47: Het wettelijke kader vervolledigen in de strijd tegen discriminaties in het Brussels Gewest

FICHE 48: Overleg plegen over de sociale mix in de sociale woningen

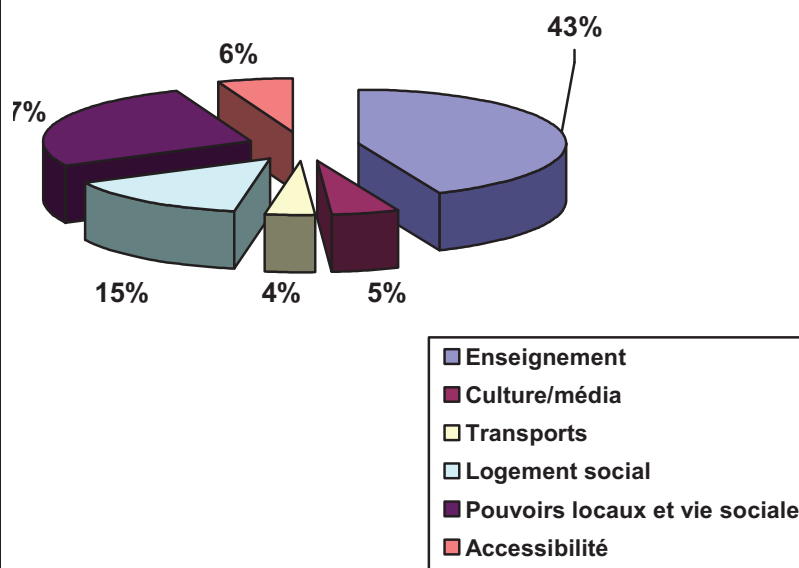

**Inleiding
Cijfergegevens
Doelstellingen**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 1**

Inleiding – Cijfergegevens

Bevoegdheidsniveau	Vlaamse Gemeenschap, Franse Gemeenschap, Duitstalige Gemeenschap Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Overzicht van enkele cijfergegevens over de bij het Centrum gedane meldingen in gewestelijke en gemeenschaps aangelegenheden
Vaststelling	<p>In 2007 heeft het Centrum voor gelijkheid van kansen 2917 nieuwe meldingen geregistreerd. Bij 408 van die dossiers ging het om aangelegenheden die onder de bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten vallen, of 14 % van de bij het Centrum gedane meldingen in 2007, alle discriminatiegronden samen.</p> <p>Onderstaande grafiek beschrijft de verdeling en het percentage ontvangen meldingen in functie van de voornaamste sectoren die onder de bevoegdheden van de Gemeenschappen en Gewesten vallen.</p> <p>Het gaat hier om volgende sectoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociale huisvesting - lokale overheden en het sociale leven: dagelijkse leven, buurtleven, ontspanning, groene ruimtes, rusthuizen... - media: audiovisuele pers - toegankelijkheid: cultuurevenementen, gemeentelijke gebouwen, tentoonstellingen ... - openbaar vervoer: Tec, Stib, de Lijn - onderwijs: basis-, secundair en hoger onderwijs; verhouding leerlingen-ouders/scholen, verhouding scholen/leerkrachten <p>Deze grafiek houdt evenwel geen rekening met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meldingen betreffende migratiemateries<ul style="list-style-type: none"> - meldingen met betrekking tot tewerkstelling in het gewestelijk of communautair ambt in overheidsdienst, - beroepsopleiding of publieke of private bemiddelingsinstanties op de arbeidsmarkt. <p>De gegevensregistratie in het Centrum laat in zijn huidige vorm immers niet toe om van alle meldingen die inzake tewerkstelling worden gedaan, de meldingen te identificeren die binnen deze verschillende categorieën vallen.</p>

Vertaling grafiek:

Onderwijs
 Cultuur/media
 Transport
 Sociale huisvesting
 Lokale overheden en sociaal leven
 Toegankelijkheid

Referentie(s)

Deze cijfers zijn afkomstig uit het verslag: Discriminatie/Diversiteit. Verslag 2007
 Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
 p. 40 tot 63

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 2**

Inleiding - Doelstelling

Bevoegdheidsniveau	Vlaamse Gemeenschap, Franse Gemeenschap, Duitstalige Gemeenschap, Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Voorstel	<p>Het Centrum benadrukt het belang van een daadwerkelijke toepassing van het Europese 'antidiscriminatie' beleid en formuleert daarom, op grond van zijn professionele ervaring, een reeks voorstellen aan de deelstaten die zich voorbereiden op de verkiezingen van juni 2009.</p> <p>Die voorstellen hebben geenszins de bedoeling de autonomie van de Gemeenschappen en Gewesten op de helling te zetten, maar de ervaringen van slachtoffers moeten kenbaar gemaakt worden. Daartoe baseert het Centrum zich eveneens op artikel 3 van de wet van 15 februari 1993.</p>
Wettelijke referentie(s)	<p>Artikel 3 van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding: « <i>Het centrum vervult zijn taken in alle onafhankelijkheid. Het Centrum is bevoegd:</i></p> <p><i>(...)</i></p> <p><i>2° de overheid adviezen en aanbevelingen te verstrekken teneinde de regelgeving in toepassing van artikel 2 van deze wet te verbeteren (...)</i> ».</p>

**Gemeenschappelijke voorstellen voor
de 3 Gewesten en Gemeenschappen
ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

INSTRUMENTEN

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 3**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen ter
bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

INSTRUMENT

Bevoegdheidsniveau	Gemeenschappen en Gewesten
Titel	Organisatie van de samenwerking tussen het Centrum et de Gewesten en Gemeenschappen: het Centrum, interfederaal orgaan
Vaststelling	Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werkt voor Gewesten en Gemeenschappen, en voor de Federale overheid. Binnen dit perspectief werd tijdens de vorige legislatuur een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale overheid en de verschillende deelstaten onderhandeld, om het Centrum voor gelijkheid van kansen van een federale instelling in een " interfederaal " orgaan om te vormen. Dankzij dit ontwerpakkoord zullen de slachtoffers van discriminaties en haatdelicten overal in het land, ongeacht de wetgeving, dezelfde steun en bescherming genieten van eenzelfde onafhankelijke openbare instelling (wat trouwens wordt voorgeschreven door de Europese richtlijnen ter zake). De mogelijkheid om hun rechten af te dwingen zal op die manier veel zichtbaarder worden. Met dit ontwerpakkoord, dat de autonomie en de bevoegdheden van elk van de deelstaten en van de federale overheid respecteert, krijgen de verschillende overheden van het land nieuwe mogelijkheden voor overleg en samenwerking in de strijd tegen discriminaties. Dit ontwerpakkoord voorziet tevens in een correcte en structurele financiering van de activiteiten van het Centrum.
Voorstel	Het Centrum pleit voor steun van de Gewesten en Gemeenschappen bij het omvormingsproject van het Centrum voor gelijkheid van kansen in een interfederaal Centrum en voor een snelle hervatting van de onderhandelingen die tot een « samenwerkingsakkoord » moeten leiden.
Wettelijke referentie(s)	Artikel 92bis van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen dd. 8-08-1980

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 4**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen ter
bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

INSTRUMENT

Bevoegdheidsniveau	Gemeenschappen en Gewesten
Titel	Voor een diversiteitsbarometer
Vaststelling	<p>Het Centrum heeft een diversiteitsbarometer gelanceerd. Die meet op regelmatige tijdstippen de stereotypen en de discriminatie tegenover bepaalde « minderheden » (zogenaamd/e ras/ethniciteit, handicap, leeftijd, seksuele geaardheid ...) en hun participatie aan de belangrijkste sectoren van de maatschappij: tewerkstelling, onderwijs, huisvesting ...</p> <p>Een haalbaarheidsstudie (2006) heeft drie instruments naar voor geschoven om deze barometer te realiseren: opiniepeilingen, erkende tests en de exploitatie van bestaande gegevens (databanken, rapporten, enz. ...).</p> <p>De Gemeenschappen en Gewesten zijn rechtstreeks betrokken aangezien een aantal van die sectoren volledig of gedeeltelijk onder hun bevoegdheden vallen (tewerkstelling, onderwijs, sociale huisvesting, gewestelijk of communautair ambt in overheidsdienst, openbaar vervoer, ...).</p> <p>De diversiteitsbarometer is een informatie- en analyseinstrument die alle overheden moet helpen een beleid te voeren dat is gericht op de participatie van eenieder en de strijd tegen discriminaties en segregatie.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum vraagt de Gemeenschappen en Gewesten mee te werken aan de diversiteitsbarometer.</p> <p>Deze bijdrage kan op verschillende manieren gebeuren: financiële en/of logistieke ondersteuning voor een aantal krachtlijnen van de barometer (bijv.: erkende tests inzake tewerkstelling), terbeschikkingstelling van nuttige gegevens, rekening houden met de barometer in de verslagen ...</p>
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 5**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen ter
bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

INSTRUMENT

Bevoegdheidsniveau	Gemeenschappen en Gewesten
Titel	Monitoring: verderzetten van samenwerking met de Gewesten
Vaststelling	<p>Door de hardnekkige discriminaties gebaseerd op nationaliteit en nationale afstamming op de arbeidsmarkt worden een efficiënte monitoring en opvolging van de arbeidssituatie van de Belgen van vreemde afkomst, en aangepaste statistieken steeds noodzakelijker.</p> <p>Om een beter inzicht te krijgen in die discriminatierealiteit en de middelen ter bestrijding van die discriminaties beter in te zetten en te beoordelen, heeft het Centrum in maart 2007 een voorstel ingediend tot invoering van een monitoring van de arbeidsmarkt om de plaats op de arbeidsmarkt van de personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst te meten en te vergelijken.</p> <p>De monitoring zal in haar « macro » versie op een regelmatige basis de arbeidsmarkt per sector, beroepsstatuut en andere kenmerken inzake tewerkstelling kunnen analyseren in functie van nationaliteit en nationale afstamming. In haar « micro » versie zal de monitoring bedrijven - die zich er onder toezicht van publieke actoren die de diversiteitsplannen beheren toe hebben verbonden een diversiteitsplan in te voeren - de nodige informatie kunnen verstrekken om de samenstelling van hun personeel in functie van nationaliteit en nationale afstamming te analyseren.</p> <p>De Monitoring van de arbeidsmarkt zal gebaseerd zijn op objectieve, anonieme en erkende gegevens uit bestaande administratieve databanken, en dit conform de bepalingen van de wet inzake bescherming van de private levenssfeer.</p>
Voorstel	Het Centrum pleit voor steun van de gewestregeringen om in samenwerking met het Centrum, een monitoringsysteem van de arbeidsmarkt in te voeren dat is gebaseerd op nationaliteit en nationale afkomst, en voor de ontwikkeling ervan afgestemd op de gewestelijke diversiteitsplannen.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 6**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen ter
bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

INSTRUMENT

Bevoegdheidsniveau	Gemeenschappen en Gewesten
Titel	Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid
Vaststelling	<p>Het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid (FIM) bestaat sinds 1991. Via ondersteuning van projecten ter bevordering van de maatschappelijke integratie van personen van vreemde afkomst, de preventie van discriminaties en de interculturele dialoog, draagt het FIM-beleid bij tot de versterking van de sociale en culturele mix.</p> <p>De programma's beogen immers de verbetering van het levenskader en de gelijkheid van kansen en dragen bij tot de invoering van een of meerdere integratiedimensies.</p> <p>Het gaat om een federaal fonds maar toch is de betrokkenheid van de Gemeenschappen en Gewesten belangrijk. Ze maken immers deel uit van het beheerscomité en 77,8 % van de middelen gaan naar projecten die door de Gemeenschaps- en Gewestregeringen zijn uitgekozen.</p> <p>Toch moet de werking van dit fonds worden geoptimaliseerd om een duidelijker zicht te krijgen op de toegekende middelen en om die ook in de toekomst te waarborgen.</p> <p>Behalve de noodzakelijke herziening van het statuut op juridisch en administratief vlak (prioritaire verantwoordelijkheid van de federale overheid), dient er tevens rekening te worden gehouden met de evaluatie van de ULB (Andrea Rea) en de KULeuven (Johan Wets) en met de aanbevelingen ervan.</p>
Voorstel	<p>Voor het Centrum moeten Gemeenschappen en Gewesten een actieve rol spelen bij het herdefiniëren van de doelstellingen en de werking van het FIM.</p> <p>Daarom moet(en):</p> <ul style="list-style-type: none"> - de doelgroepen opnieuw worden gedefinieerd; - de prioritaire actieterreinen worden herzien en gheredefinieerd; - er een zekere flexibiliteit worden ingebouwd zodat het FIM zich aan de gewestelijke realiteiten kan aanpassen; - de gemeentelijke projecten worden behouden en tegelijk moeten overleg en evaluatie worden gestimuleerd om te vermijden dat er jaar na jaar projecten worden ondersteund die het niet langer «verdienen»;

	- de meerjarenvisie van het FIM en zijn projecten worden gewaarborgd en/of gestimuleerd.
Wettelijke referentie(s)	

**Gemeenschappelijke voorstellen voor
de 3 Gewesten en Gemeenschappen
ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

INHOUDELIJKE VOORSTELLEN

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 7**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen
ter bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Gemeenschappen en Gewesten
Titel	Regelgevingen inzake leeftijd in de functies van gewestelijk en gemeenschapsambtenaar, (en daarmee gelijkgestelde werknemers), met de Europese vereisten in overeenstemming brengen
Vaststelling	<p>De leeftijd wordt steeds vaker, ten onrechte, als een volledig neutraal onderscheidscriterium beschouwd. Heel wat regelgevingen maken er dan ook gebruik van. Het ongerechtvaardigde onderscheid op grond van de leeftijd wordt op die manier vaak ongewild een realiteit.</p> <p>Het criterium « leeftijd » is echter lang niet neutraal en kan negatieve gevolgen hebben voor bepaalde categorieën personen. Deze discriminatie op grond van de leeftijd doet zich heel vaak voor op zowel de publieke als de private arbeidsmarkt en wordt nog steeds niet correct geïdentificeerd.</p> <p>Ze kan verschillende vormen aannemen: het arbitrair bepalen van leeftijdsgrenzen (bijv.: verband tussen leeftijd en fysieke last van een job), weigering om iemand in dienst te nemen omwille van de dure en lange opleidingen waardoor oudere werknemers zijn uitgesloten, weigering om iemand in dienst te nemen door het feit geen volledig pensioen te kunnen opbouwen waardoor oudere werknemers zijn uitgesloten, ...</p> <p>Volgens de richtlijn 2000/78/EG die de Gemeenschappen en Gewesten adequaat dienen om te zetten zijn verschillende behandelingen op grond van de leeftijd inzake tewerkstelling echter verboden, behalve indien die objectief en redelijk worden gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of alle overige vergelijkbare legitieme doelstellingen, en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.</p>
Voorstel	Daarom pleit het Centrum in dit verband voor een screening van de reglementaire teksten om die in overeenstemming te brengen met de Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep. Dit zal de overheidsadministratie helpen om beter om te gaan met de diversiteit van haar personeel en eventuele gerechtelijke procedures vermijden.

Referentie(s)	- Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep
---------------	--

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 8**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de 3 Gewesten en Gemeenschappen
ter bevordering van een beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Gewesten en Gemeenschappen
Titel	Homoseksuele werknemers als een doelgroep van een diversiteitsbeleid beschouwen
Vaststelling	<p>Uit de onderzoeken in referentie blijkt o.m. het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 1 respondent op 2 meent dat het moeilijk is om zijn/haar homoseksualiteit te uiten op het werk; 2) 2 holebi respondenten op 3 durven hun seksuele geaardheid niet bekendmaken op het werk; 3) 1 respondent op 3 meent dat een holebi die zijn/haar seksuele geaardheid in het ambt in overheidsdienst uit, zijn/haar carrière in gevaar brengt; 4) 1 respondent op 2 hoort grappen over holebi's en 1 op 6 verklaart dat die grappen op hem/haar betrekking hadden; 5) meer dan 1 respondent op 3 horen pejoratieve benamingen wanneer het over holebi's gaat en 1 op 10 is reeds het slachtoffer van beledigingen geweest; 6) binnen het ambt in overheidsdienst bestaat een proces van marginalisatie/integratie; 7) bepaalde stereotypes en vooroordelen ten overstaan van holebi's blijven hardnekkig bestaan in het ambt in overheidsdienst (de verwijfde en verfijnde homo, het op 1 hoop gooien van homoseksuelen en pedofielen, ...); 8) werknemers die het slachtoffer zijn van homofobie vertonen depressie- en angstsyndromen; 9) een van de meest courante vormen van discriminatie is naar verluidt het buitenspel zetten van holebi's bij promoties.
Voorstel	<p>Deze studies hebben betrekking op verschillende stalen van werknemers uit zowel de overheidsdienst als de privé-sector maar bepaalde van de aanbevelingen die erin staan kunnen tevens gelden voor gewestelijke of gemeenschapsadministraties.</p> <p>Het Centrum pleit binnen dit kader dan ook voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) het creëren van een open klimaat binnen hetwelke holebi's zich kunnen outen als ze dat wensen; <p>Door te focussen op de integratie en het welzijn van holebi's, trekt het Gewest of de Gemeenschap als werkgever ook voluit de</p>

	<p>kaart van de diversiteit in de ruime betekenis (charters, specifieke acties, ...).</p> <p>2) Kiezen voor een proactieve aanpak van de discriminaties op grond van seksuele geaardheid;</p>
Referentie(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van homoseksualiteit in het Belgische ambt in overheidsdienst – Cap Sciences Humaines/Université Catholique de Louvain – mei 2007 - Discriminatie van holebi's op de werkvloer – Universiteit van Gent – mei 2008

**Gemeenschappelijke voorstellen voor
de Gemeenschappen ter bevordering
van een beleid van gelijke
behandeling.**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 9**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de Gemeenschappen ter bevordering van een
beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Franse, Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap
Titel	Onderwijs
Vaststelling	<p>➤ <i>Diversiteit promoten in het beleid van het onderwijspersoneel</i></p> <p>De onderwijssector is een aanzienlijk tewerkstellingsreservoir. Net als een andere werkgever kunnen de betrokken overheden en scholen bij de aanwerving van personeel en het personeelsbeheer een diversiteitsstrategie voeren.</p> <p>➤ <i>Streven naar een inclusief onderwijs</i></p> <p>Op school kan een kind in aanraking komen met diversiteit en zijn persoonlijke en sociale vaardigheden ontwikkelen. De schoolomgeving is daarom idealiter een weergave van de sociale realiteit.</p> <p>➤ <i>Het thema van de seksuele diversiteit op school aankaarten</i></p> <p>Zodra ze naar school gaan kunnen kinderen omwille van hun seksuele geaardheid worden gediscrimineerd.</p> <p>Voor het Centrum is het belangrijk dat leerkrachten het thema van de seksuele diversiteit in hun lessenspakket kunnen opnemen en op een gepaste manier reageren op moeilijke situaties waarmee jonge holebi's geconfronteerd kunnen zijn.</p> <p>➤ <i>De pedagogische dimensie van de interculturaliteit op school in het lessenprogramma opnemen</i></p> <p>We stellen vast dat de openheid naar andere culturen en de aandacht voor pedagogische dimensies van de interculturaliteit reeds ruim aan bod komen in het lessenprogramma.</p> <p>Volgens het Centrum is het echter nuttig nogmaals te onderstrepen dat wanneer een samenleving intercultureel beweert te zijn en zich ook duidelijk als dusdanig profileert, dit ook tot uiting moet komen in het type onderwijs dat aan de jongeren wordt gegeven.</p> <p>Binnen dit perspectief moet het model dat lange tijd werd gehanteerd, nl. dat van het overnemen van de dominerende culturele normen, plaats ruimen voor een onderwijsmodel dat resoluut voor een culturele diversiteit opteert. Die kan zich enkel ontwikkelen binnen een</p>

	<p>emancipatiedynamiek en een kritische ingesteldheid die de motor van het onderwijs is. Uiteraard moet dit ook tot uiting komen in de inhoud van de schoolboeken en het pedagogische materiaal.</p> <p>Bovendien is het onderwijs gericht op het opleiden van vrije en autonome individuen. Voor het Centrum betekent dit dat het in herinnering brengen van de geschiedenis van de democratie en van de voornaamste verworvenheden inzake emancipatie en waarden zoals vrijheid en gelijkheid, moet gekoppeld worden aan lessenkavetten geschiedenis, aardrijkskunde, literatuur, enz... Het verhaal van de migratietrajecten en de inbreng van niet-Europese culturen in de kennis van ideeën en ontdekkingen zijn onontbeerlijk voor de vorming van jongeren.</p>
Voorstel	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het lijkt ons dan ook belangrijk om zoveel mogelijk inclusief onderwijs te organiseren en te ondersteunen opdat kinderen met speciale behoeften of kinderen met een beperking zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan het gewone onderwijs. Inclusief onderwijs helpt de jeugd vaardigheden als tolerantie, begrip en openheid te ontwikkelen doorheen concrete ervaringen. ➤ Het Centrum pleit voor een verdere verspreiding van leermiddelen en opleidingen naar leerkrachten toe, opdat ze dieper kunnen ingaan op het thema van het respect van de seksuele diversiteit om op die manier elke vorm van homofobie uit de scholen te bannen. ➤ Het Centrum pleit er voor dat de overheden belast met onderwijs nadenken over de toepassing van de aanbevelingen van de Commissie voor Interculturele Dialoog met betrekking tot de pedagogische aspecten van de interculturaliteit op school, opdat de geschiedenis van de vreemde volkeren en culturen, en van migraties en ballingschap meer aan bod komen in vakken zoals geschiedenis en aardrijkskunde.
Wettelijke referentie(s)	<p>Commissie voor Interculturele Dialoog: Eindverslag en getuigenissen overhandigd aan de Minister voor Gelijke Kansen, Sociale Integratie en Interculturaliteit. Commissie voor Interculturele Dialoog, Mei 2005, p.88 e.v.</p>

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 10**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de Gemeenschappen ter bevordering van een
beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap, Duitstalige Gemeenschap
Titel	Sport en diversiteit
Vaststellingen	<p>Op basis van de meldingen inzake sportactiviteiten doet het Centrum een aantal vaststellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Centrum stelt vast dat heel wat homoseksuelen, zowel amateurs als profs, hun homoseksualiteit binnen het sportmilieu wensen te verzwijgen om bepaalde vormen van uitsluiting te vermijden (beledigingen, spot, niet geselecteerd worden,...). - Deelname aan sportactiviteiten kan een belangrijk element zijn in de aanvaarding en integratie van jongeren/personen in precair verblijf. Het Centrum ontvangt met regelmaat meldingen en/of vragen van met betrekking tot problemen die mensen ervaren als ze wensen deel te nemen aan officiële wedstrijden. - Heel wat personen met een handicap doen aan sport of wensen sportmanifestaties bij te wonen. Vaak krijgen ze af te rekenen met ontoegankelijke sportinfrastructuur of met moeilijkheden om in de door het gewone sportcircuit georganiseerde activiteiten te worden opgenomen.
Voorstellen	<ul style="list-style-type: none"> - Om de strijd aan te binden tegen homofobie in de sport pleit het Centrum ervoor dat de sportfederaties actief de strijd tegen homofobie binnen de clubs zouden ondersteunen opdat eender welke seksuele geaardheid binnen het sportmilieu wordt aanvaard. - Om Sport voor mensen met een precair verblijf te steunen, raadt het Centrum aan om eenduidige en eenvoudige voorwaarden uit te werken om te garanderen dat personen die gemachtigd zijn of toegelaten tot verblijf kunnen deelnemen aan trainingen en competitiesport, en dit onder dezelfde voorwaarden als personen die Belg zijn of daarmee gelijkgesteld kunnen worden. - Om bij sportactiviteiten integratie of inclusie te bevorderen en toeschouwers met een handicap op te vangen, pleit het Centrum ervoor meer inspanningen te

	<p>leveren om de infrastructuur toegankelijker te maken (van parking tot vestiaires) en redelijke aanpassingen uit te voeren voor personen met een handicap. Het Centrum wijst erop dat het bij de redelijke aanpassingen niet enkel om technische gaat (liftstoel zwembad, weergave van visuele boodschappen via de luidspreker, ...), het kan ook gaan om begeleiding, richtlijnen aangepast voor zwakbegaafden, of het toelaten van assistentiehonden in de tribunes.</p>
<p>Wettelijke referentie(s)</p>	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 11**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de Gemeenschappen ter bevordering van een
beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap, Duitstalige Gemeenschap
Titel	Cultuur voor iedereen toegankelijk maken
Vaststelling	<p>Heel wat culturele centra, musea, eventhallen of tentoonstellingsruimtes hebben interessante initiatieven genomen en leven de gewestelijke regels inzake opvang en toegankelijkheid van personen met een beperkte mobiliteit na.</p> <p>Het Centrum moet echter vaststellen dat er nog heel wat struikelblokken zijn: personen met een beperkte mobiliteit (PBM) krijgen vaak de slechtste plaatsen (1ste rij in de bioscoop), kunnen niet naast vrienden of familieleden zitten of krijgen gewoonweg geen fysieke toegang tot cultuur.</p> <p>Jaarlijks krijgt het Centrum meldingen binnen van personen met een handicap die een sport- of cultuurevent niet in goede omstandigheden, of helemaal niet, hebben kunnen bijwonen. Bovendien moeten ze vaak de duurste tickets nemen aangezien de voor hen toegankelijke plaatsen zich in de parterre of in de VIP zone bevinden.</p> <p>In 2007 betroffen 31 meldingen de sector van vrije tijd, cultuur en toerisme, wat goed is voor 10% van de meldingen discriminatie op grond van een handicap. Deze meldingen gaan over problemen inzake toegang of een tekort aan voorzieningen voor personen met een handicap. Het gaat om heel uiteenlopende problemen: tekort aan informatie over de aangepaste plaatsen bij reservatie, niet comfortabele plaatsen voor personen met een handicap, het niet aanwezig zijn van aangepaste plaatsen, overdreven prijs, lift buiten dienst of niet toegankelijk, plaats ver van familie of vrienden, enz.</p>
Voorstel	<ul style="list-style-type: none"> - Om personen met een beperkte mobiliteit (PBM) meer van cultuurevenementen te laten genieten pleit het Centrum voor een aantal technische en/of menselijke aanpassingen: inductielussen voor slechthorenden, aangepaste opvang voor zwakbegaafden, ... - Het Centrum dringt bovendien aan op de harmonisatie en aanpassing van normen en het nemen van maatregelen om de hindernissen in oude gebouwen voor personen met een beperkte mobiliteit weg te werken (PBM). Bestaande

	normen moeten worden nageleefd en goede praktijken aangemoedigd.
Wettelijke referentie(s)	De studie « Evenementen voor allen: aangepaste tickets en plaatsen voor personen met een handicap » vindt u op www.diversite.be , of kan worden aangevraagd op het nummer 0800/12 800 of via email naar epost@cntr.be .

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 12**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor de Gemeenschappen ter bevordering van een
beleid van gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Franse, Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap
Titel	Adoptie door koppels van hetzelfde geslacht
Vaststelling	<p>Opvallend is dat sinds de inwerkingtreding van de wet van 18 mei 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, teneinde de adoptie door personen van hetzelfde geslacht mogelijk te maken, het aantal geopende dossiers is verminderd.</p> <p>Een reden daarvoor is o.m. de blokkering van de internationale adoptie. Heel wat partnerlanden weigeren immers adoptie door koppels van hetzelfde geslacht en stellen tevens een veto tegen adoptie door ongehuwden, uit angst dat het gaat om een initiatief van koppels van hetzelfde geslacht.</p>
Voorstel	Het Centrum vraagt dat de Centrale Autoriteiten van de Gemeenschappen op zoek gaan naar nieuwe partners die instemmen met adoptie door koppels van hetzelfde geslacht en dat ze op een actieve manier informatie- en sensibiliseringscampagnes blijven voeren rond adoptie door koppels van hetzelfde geslacht naar erkende adoptiediensten toe.
Wettelijke referentie(s)	

**Gemeenschappelijke voorstellen voor
Gewesten ter bevordering van een
beleid van gelijke behandeling.**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 13**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Vlaams, Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Ondersteunen en aanmoedigen van een mainstreaming van gelijkheid van kansen in de gemeenten
Vaststelling	<p>Mainstreaming van gelijkheid van kansen op gemeentelijk vlak impliceert dat de lokale besturen gelijkheid van kansen in elk domein, waarin de gemeente actief is, als doelstelling en methode opneemt. De basis is een globale aanpak van de diversiteit in de maatschappij zonder dat één doelgroep wordt bevoordeeld, waardoor andere worden uitgesloten.</p> <p>De lokale overheden beschikken over een actiemiddel om het principe van mainstreaming actief toe te passen. Als overheid die dichtbij de bevolking staat zijn gemeenten immers goed geplaatst om discriminaties te identificeren. Bovendien zijn lokale besturen een zichtbare speler op de publieke scène. De manier waarop ze het lokale leven organiseren kan niet enkel een bron van inspiratie zijn voor andere lokale besturen maar ook voor hogere overheden en actoren uit de privé-sector.</p> <p>Als voogdijoverheid voor gemeenten kunnen Gewesten, rekening houdend met de gemeentelijke autonomie, initiatieven en projecten ondersteunen die kaderen binnen een aanpak van «gelijkheid van kansen».</p>
Voorstel	<p>Het Centrum stelt de gewesten voor lokale overheden te sensibiliseren over maatregelen die noodzakelijk en nuttig zijn voor het bevorderen van de diversiteit en de gelijkheid van kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in het lokale beleid - in de lokale diensten (toegankelijkheid van de lokale diensten) - in het gemeentelijk personeelsbeleid (toegankelijke informatie over de gemeente; interactieve communicatie met de lokale actoren <p>Het Centrum vraagt de lokale overheden dan ook met aandrang volgende brochure te verspreiden: «Gelijke kansen als Mainstreaming in het lokale beleid: Groot Gelijk », Centrum voor gelijkheid van kansen, 2008².</p>
Referentie(s)	Brochure: « Gelijke kansen als Mainstreaming in het lokale beleid: Groot Gelijk », Centrum voor gelijkheid van kansen, 2008

--	--

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 14**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest, Vlaams Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Toegankelijkheid van de stembureaus
Vaststellingen	<p>Ondanks de inspanningen die de overheden de laatste jaren hebben geleverd (na lang aandringen van verenigingen voor personen met een handicap), krijgen kiezers met een handicap nog steeds met heel wat hindernissen af te rekenen om hun stem uit te brengen.</p> <p>Ofwel hebben ze niet altijd toegang tot de nodige informatie om een oordeelkundige keuze te maken tussen de verschillende lijsten en kandidaten bij verkiezingen, ofwel slagen ze er gewoonweg niet in om te gaan stemmen (ontoegankelijk vervoer, gebouw of stembokje niet toegankelijk,...).</p> <p>Om alle kiezers de kans te geven autonoom en zonder discriminatie hun stem uit te brengen meent het Centrum dat personen met een handicap:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. toegang moeten krijgen tot informatie over programma's van partijen en over de inzet van de verkiezingen; 2. over alle nuttig informatie moeten beschikken om aan de verkiezingen deel te nemen; 3. zich naar het stembureau moeten kunnen begeven en zo autonoom mogelijk in het stembokje moeten kunnen stemmen, waarbij het geheim van de stemming wordt gewaarborgd.
Voorstellen	<p>Het Centrum vraagt de <u>politieke partijen</u> verklarende documenten bij hun programma's te voorzien in versies die zijn aangepast voor personen met gezichts- en gehoorstoornissen en voor mensen met begripsmoeilijkheden (bijv.: internetsites voor slechtzienden, « makkelijk te lezen » versies van brochures voor personen met begripsmoeilijkheden ...).</p> <p>Het Centrum dringt erop aan dat de Gewesten hun inspanningen voortzetten en nauwer gaan samenwerken met verenigingen van personen met een handicap, om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. alle kiezers toegankelijke informatie over het kiesproces ter beschikking te stellen: internetsites van de overheden, sensibilisering van de gemeenten, contactpersonen in de gemeenten, informatie afgestemd op de betrokken personen, ...; 2. de toegankelijkheid van de stembureaus garanderen en

	de stemhokjes aanpassen.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 15**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Vlaams en Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Woonwagenbewoners: gewestelijk plan opstellen voor de inrichting van standplaatsen
Vaststelling	<p>Voor zigeuners en woonwagenbewoners is het standplaatsprobleem vooral een probleem van recht en opvang, gekoppeld aan de erkenning van een volwaardig burgerschap. Hun voornaamste eis is om voldoende lang ter plaatse te mogen blijven, rekening houdend met de behoeften van elk gezin.</p> <p>Het diversifiëren, verhogen en aanpassen van het aantal standplaatsen zijn doelstellingen die gemeenten er moeten toe aanzetten samen te werken bij de uitbouw van een flexibele en goed uitgeruste opvangstructuur.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum stelt het volgende voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een gewestelijk plan opstellen voor de inrichting van standplaatsen waardoor de inspanningen kunnen worden gecoördineerd en alleenstaande initiatieven kunnen worden vermeden. De laatste jaren is er heel wat vooruitgang geboekt maar er zijn nog steeds onvoldoende plaatsen; - dit plan bespreken en uitvoeren in overleg met de gemeenten. Die spelen immers een essentiële rol bij het invoeren van een beleid dat voor meer standplaatsen moet zorgen; - om wrijvingen met de omwonenden van de standplaatsen te vermijden kunnen bemiddelaars worden ingeschakeld om via snelle tussenkomst problemen te vermijden of te verhelpen. De Gewesten zouden het initiatief kunnen nemen inzake opleiding van deze bemiddelaars die over een ruimere opdracht zouden beschikken inzake sociale actie: opvolgen van de gezinnen op het vlak van gezondheid, scholing en promoten van basisrechten van de individuen, zoals de internationale instanties die voorschrijven; - de Gewesten moeten beroep doen op bestaande verenigingen om hen bij dit werk te helpen; die zouden bijvoorbeeld structurele hulp kunnen leveren.
Referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 16**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Vlaams en Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Sociale inspectie
Vaststelling	<p>Nu hebben in principe enkel de ambtenaren die belast zijn met het 'toezicht' op een wetgeving of de 'meewerkende instellingen van de sociale zekerheid' recht op een kopie. Dit geldt dus niet voor het Centrum.</p> <p>Om de overdracht van onderzoeksverslagen van de gewestelijke sociaalrechtelijke inspectiediensten (Vlaamse inspectie Werk en Sociale Economie; Inspection Wallonne de l'Emploi et de la Formation Professionnelle; Brusselse Gewestelijke Werkgelegenheidsinspectie) naar het Centrum conform de wet te laten verlopen, zouden de respectieve artikels uit de gewestelijke inspectiedecreten gewijzigd moeten worden zodat ook 'publieke instellingen belast met de <u>toepassing</u> van een andere wetgeving' een kopie van het verslag kunnen ontvangen.</p>
Voorstel	<p>Om deze reden werd het analoge artikel 5 in de federale wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie als volgt gewijzigd:« <i>Wanneer zij zulks nodig achten, delen de sociale inspecteurs de inlichtingen die zij tijdens hun onderzoek hebben ingewonnen mee aan [...] ambtenaren belast met [...] de toepassing van een andere wetgeving, in de mate dat die inlichtingen laatstgenoemden kunnen aanbelangen [...].</i></p> <p><i>Het is verplicht deze inlichtingen mee te delen wanneer [...] ambtenaren belast met [...] de toepassing van een andere wetgeving erom verzoeken.</i></p> <p><i>Evenwel mogen inlichtingen die werden ingewonnen tijdens de uitoefening van plichten voorgeschreven door de rechterlijke overheid slechts worden meegedeeld mits toestemming van deze laatste. »</i></p> <p>Dergelijke wijziging zou ook in de respectievelijke gewestelijke decreten / ordonnanties moeten opgenomen worden.</p>
Referentie(s)	Artikel 5 wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 17**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Vlaams en Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Gewestelijke inspectie: controle op illegale werknemers
Vaststelling	Steeds vaker blijken dossiers van de dienst mensenhandel- en smokkel te maken te hebben met occasionele, gestructureerde of langdurige economische exploitatie. Het fenomeen beperkt zich niet langer tot havensteden waardoor steeds meer ambtenaren die een controlefunctie uitoefenen ermee worden geconfronteerd.
Voorstel	Het Centrum roept de regionale inspectiediensten op om bij elke vaststelling van onregelmatigheden op een werkplek attent te zijn en te blijven voor mogelijke gevallen van mensenhandel en mensensmokkel en de politiediensten hier onmiddellijk van op de hoogte te brengen. Deze aandacht is belangrijk voor de verdere afhandeling van het dossier en de toekomst van de slachtoffers.
Referentie(s)	Voorstel van richtlijn tot vaststelling van sancties voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen (COM(2007) 249) dat momenteel door de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement wordt bediscussieerd.

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 18**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Vlaams en Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	"Mosquito" apparaat tegen jongeren
Vaststelling	<p>De laatste maanden verschenen in de pers steeds vaker artikelen over het plaatsen van apparaatjes met een luidspreker die ultrasone geluiden verspreiden die enkel door adolescenten hoorbaar zijn.</p> <p>Volgens het Centrum gaat het hier om een directe discriminatie op grond van leeftijd, o.m. in het kader van de toegang tot goederen en diensten. Het apparaat treft rechtstreeks jongeren en belet hen (zelfs indirect) om toegang te krijgen tot aangeboden goederen en diensten.</p> <p>Het gebruik van die apparaten tegen jongeren is tevens een aantasting van hun fysieke integriteit en kan in bepaalde gevallen zelfs worden beschouwd als haatdelict ten laste van diegene die het plaatst.</p> <p>Een aantal gemeenten is zich al bewust van de problematiek en heeft in het politiereglement maatregelen goedgekeurd die dat soort apparaten verbieden.</p>
Voorstel	<p>Volgens het Centrum moeten alle politiereglementen gelijkaardige maatregelen treffen om het principe van gelijkheid tussen alle burgers te waarborgen en jongeren te beschermen tegen onrechtmatige aantasting van hun fysieke integriteit.</p> <p>Het Centrum raadt de Gewesten aan, lokale overheden te vragen in hun gemeentereglementen maatregelen te nemen om het gebruik van apparaten tegen jongeren te verbieden en te bestraffen.</p>
Referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 19**

**Gemeenschappelijke voorstellen voor Gewesten ter bevordering van een beleid van
gelijke behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest, Vlaams Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	De volledige toegankelijkheid van overheidsgebouwen organiseren
Vaststellingen	<p>Het Centrum heeft een studie gemaakt over de problematiek van toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen voor personen met een beperkte mobiliteit.</p> <p>Een aantal knelpunten kwamen tijdens het onderzoek steeds terug:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ er is heel wat wetgeving voorhanden, maar deze is echter te weinig gekend of te weinig toegepast, en ze is niet bindend en wordt niet altijd opgevolgd en/of gesanctioneerd; ▪ bestaande gebouwen worden niet geïnvesterd door de wetgeving (enkel nieuwbouw en omvangrijke renovaties); ▪ alle overheidsniveaus zijn betrokken: de federale overheid, de gewesten, de provincies, de gemeenten; er is een manifest gebrek aan coherentie en afstemming tussen deze verschillende overheidsniveaus.
Voorstellen	<p>Het Centrum stelt het volgende voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bestaande regelgeving op vlak van toegankelijkheid systematisch na te leven, te controleren en te sanctioneren en deze regelgeving waar nodig verbeteren, o.a. inzake brandveiligheid; - bestaande gebouwen, met een voorrang voor administratieve gebouwen met een openbare functie, te screenen en systematisch en stapsgewijs toegankelijk te maken; - voor ambtenaren inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening die stedenbouwkundige vergunningen uitreiken, verplichte sensibiliserings- en opleidingsessies organiseren.
Wettelijke referentie(s)	<p>De studie « Toegankelijkheid van openbare gebouwen voor personen met een beperkte mobiliteit », <i>Centrum voor gelijkheid van kansen, 2007</i>, vindt u op www.diversite.be, of kan worden aangevraagd op het nummer 0800/12 800 of via email naar epost@cntr.be</p>

**Specifieke voorstellen voor één
Gemeenschap of Gewest**

**Vlaams Gewest / Vlaamse
Gemeenschap**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009
FICHE 20**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap
Titel	Ambten in de gewestelijke overheidsdiensten openstellen voor vreemdelingen onderdanen van een niet EU land
Vaststelling	Personen die niet Belg zijn en geen onderdaan zijn van een EU-lidstaat hebben omwille van hun nationaliteit geen toegang tot ambten in gewestelijke overheidsdiensten.
Voorstel	Om de inspanningen inzake diversiteit in tewerkstelling te consolideren en gelet op de taken van de overheidsdiensten, pleit het Centrum ervoor dat « burgers van niet-Belgische nationaliteit die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte kunnen worden opgenomen in de diensten van de Vlaamse Regering of het Vlaams Gewest en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhankelijk, voor betrekkingen die geen al dan niet rechtstreekse deelneming inhouden aan de uitoefening van openbaar gezag, of functies die niet tot doel hebben de algemene belangen van de Staat en andere openbare lichamen te beschermen ». Conform de bepalingen voor het verkrijgen van het stemrecht zou een verblijfsduur op het Belgische grondgebied kunnen worden geëist.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 21**

Specifiek voorstel voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap
Titel	Toegang van assistentiehonden tot alle openbare plaatsen organiseren
Vaststelling	<p>Het ontzeggen van de toegang voor personen met assistentiehonden tot bepaalde openbare plaatsen kan worden beschouwd als indirecte discriminatie op grond van handicap (of de weigering van een redelijke aanpassing). De assistentiehond voor de blinde, slechtziende of epilepsiepatiënt is immers essentieel voor zijn/haar verplaatsingen, veiligheid en autonomie. Een assistentiehond is geen gezelschapsdier: hij is opgeleid om de persoon met een handicap te begeleiden in zijn verplaatsingen en hem/haar te helpen bij een aantal dagelijkse handelingen.</p> <p>Daarom benadrukt het Centrum dat het toegangsverbod voor personen met een assistentiehond een uitzondering moet zijn.</p> <p>In 2007 heeft het Centrum echter twaalf meldingen binnengekregen waarbij de toegang tot een openbare ruimte werd geweigerd omwille van een assistentiehond.</p>
Voorstel	Om slechtzienden en epilepsiepatiënten recht tot toegang te garanderen is een decreet noodzakelijk dat enerzijds personen met een handicap, begeleid door assistentiehonden, toegang verleent tot alle gebouwen, of delen van gebouwen, publieke of private plaatsen en ruimtes, die voor een publiek gebruik zijn bestemd, en dat anderzijds het aantal gevallen waarin die toegang kan worden geweigerd tot een aantal uitzonderlijke situaties beperkt.
Wettelijke referentie(s)	De Waalse wetgever heeft het decreet van 23 november 2006 aangenomen waarvan de uitvoeringsbesluiten op 2 oktober 2008 zijn goedgekeurd maar die nog niet in het B.S. zijn gepubliceerd.

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 22**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Onderwijs: Een « Commissie discriminatie » (// met Commissie leerlingenrechten) oprichten die bevoegd zou zijn om elke melding van discriminatie te behandelen**

Vaststelling Sinds enkele jaren biedt de Vlaamse Gemeenschap leerlingen (en hun ouders), die de omstandigheden en redenen betwisten voor de inschrijvingsweigering van een school, de mogelijkheid die weigering voor te leggen aan een commissie (Commissie leerlingenrechten), die op haar beurt een advies moet voorleggen aan de school en de bevoegde overheden.

Voorstel **Aangezien deze voorziening haar nut heeft bewezen stelt het Centrum de oprichting voor van een « Commissie discriminatie » die volgens een gelijkaardige procedure zou werken en die alle meldingen inzake discriminaties (alle redenen) en ongelijkheid van kansen in de onderwijssector zou kunnen behandelen.**

Wettelijke referentie(s)

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 23**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Tolken gebarentaal: behoeften onvoldoende voldaan**

Vaststelling In België communiceren ongeveer 50.000 à 60.000 dove personen via Gebarentaal. Van deze groep kan ongeveer 80% niet schrijven of lezen. Bijgevolg is het cruciaal dat er voor dove personen voldoende tolken en tolkuren beschikbaar zijn zowel voor dagelijkse activiteiten (media, justitie, gezondheid, deelname aan politieke en sociale activiteiten) alsook in de arbeids- of onderwijscontext.

Het gebrek aan tolken is het hoogst in het onderwijs.

Dove leerlingen (zowel voor kinderen in het gewone onderwijs als in het volwassen onderwijs) genieten slechts een beperkt aantal tolkuren per week. Lessen volgen zonder tolkondersteuning vergt heel wat inspanningen en legt de lat voor dove kinderen een heel stuk hoger dan voor andere.

Een tweede knelpunt is het precaire statuut van de erkende tolken. Doordat de huidige (financiële) condities van de tolken in Vlaamse Gebarentaal niet aantrekkelijk zijn, gaan weinig tolken fulltime aan de slag. Hierdoor is er een tekort aan werkende tolken.

Voorstel **Het Centrum pleit ervoor dat de Vlaamse Gemeenschap een oplossing ten gronde zou zoeken voor de problemen inzake opleiding en de gebrekkige belangstelling voor het beroep van tolk – gebarentaal.**

Wettelijke referentie(s)

<p style="text-align: center;">Memorandum gewestverkiezingen 2009. FICHE 24 Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest</p>
--

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Meldpunten**

Vaststelling De regering duidt één of meerdere organen aan bevoegd om slachtoffers van discriminatie bij te staan en er is tevens voorzien in de oprichting van 14 lokale meldpunten (de 13 Vlaamse centrumsteden en Brussel).

Voorstel **Het Centrum vraagt om voor deze lokale meldpunten elk jaar opnieuw een voldoende budget te voorzien, zodat dit beloftevolle project niet blijft steken in een opstartfase.**

Het Centrum pleit voor een sterke samenwerking en goede afstemming tussen deze 14 meldpunten; van deze 14 meldpunten met de andere meldpunten rond specifieke discriminatiegronden (seksuele geaardheid, handicap, ziekte, ...) of rond specifieke toepassingsgebieden (werk, huisvesting, ...); en van deze 14 meldpunten met het Centrum.

Wettelijke referentie(s) Decreet dd. 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, BS. 23 september 2008.

Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 25
Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest
Titel	Sociale huisvesting: het versterken van de leefbaarheid
Vaststelling	<p>Behalve de nood aan een uitbreiding van het aanbod, gaat ook steeds meer aandacht naar uitdagingen omtrent de "leefbaarheid" van sociale woonwijken en wooncomplexen.</p> <p>Mensen die een beroep doen op sociale huisvesting hebben verschillende culturele en maatschappelijke achtergronden, ondervinden vaak financiële problemen en kampen in vele gevallen met een zwakke (fysieke of psychische) gezondheid. De sociale huisvestingsmarkt wordt niet enkel geconfronteerd met een vergrijzing en verkleuring in het bewonerscontingent, maar ook steeds meer met de precaire leefsituatie van vluchtelingen, een stijgende vraag van personen met een handicap en van langdurig werklozen.</p> <p>De link tussen wonen en welzijn is dan ook niet ver af. Het mag duidelijk zijn dat de opdracht van sociale huisvestingsmaatschappijen zich niet langer beperkt tot het louter aanbieden van woningen. De huisvestingsmaatschappijen hebben in de praktijk vaak een veel bredere sociale opdracht, ingegeven door een combinatie van problematieken die leven bij het doelpubliek.</p> <p>De sociale huisvestingsmaatschappijen moeten voldoende gewapend zijn om een antwoord te bieden op de verschillende problemen. De maatschappelijk assistenten van de huisvestingsmaatschappijen beschikken niet altijd over de nodige kennis en vaardigheden om met deze diverse bevolking en de daarbij horende uitdagingen en problemen om te gaan. Een nauwere samenwerking met andere actoren uit de sector (bijvoorbeeld met OCMW's, met thuiszorgdiensten, ...) kan bijdragen tot goede oplossingen voor de problemen en uitdagingen die zich stellen.</p> <p>Het initiatief van de Vlaamse ministers bevoegd voor Wonen en Sociale Economie om 25 bijkomende doelgroepmedewerkers sociale economie aan te stellen, is een eerste stap om samen naar oplossingen te zoeken. Helaas is dit aantal onvoldoende om tegemoet te komen aan de vele uitdagingen in sociale wooncomplexen en aan de verwachtingen van hun omgeving. Het succes van deze maatregel hangt af van het aantal medewerkers dat wordt ingezet en van de middelen die ze ter beschikking hebben om hun takenpakket naar behoren uit te voeren. Een beduidende verhoging van het aantal medewerkers en van de financiële middelen lijkt hier op zijn plaats.</p>
	Het Centrum merkt verder nog op dat de debatten over deze

<p>Voorstel</p>	<p>problematieken zich vaak focussen op de notie van "sociale mix", (wat niet mag verward worden met "etnische mix"). Hoewel de uitdagingen om de leefbaarheid in de woonwijken en – complexen reëel en belangrijk zijn, is het creëren van een artificiële heterogeniteit van de bewoners niet noodzakelijk de beste manier om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden en kunnen bepaalde praktijken zelfs indruisen tegen bestaande wetgeving.</p> <p>Om de sociale mix te waarborgen en de uitdagingen die hiermee gepaard gaan het hoofd te bieden, vraagt het Centrum een beduidende verhoging van het aantal medewerkers sociale economie. De middelen die hieraan gekoppeld worden dienen recht evenredig te stijgen, we denken hier niet enkel aan het financiële aspect, maar ook aan vorming en begeleiding.</p> <p>Het is dan ook in dit kader dat het Centrum de bevoegde overheid uitnodigt om samen met de betrokken actoren verschillende pistes uit te denken en daarbij discriminerende praktijken te vermijden.</p>
<p>Wettelijke referentie(s)</p>	<p>www.bouwenenwonen.be Oproep 'Huisbewaarder in de sociale huisvesting'. Gezamenlijk initiatief ministers bevoegd voor Wonen en Sociale Economie.</p>

**Memorandum gewestverkiezingen 2009
FICHE 26.**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Het Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit' (EAD) beleid**

Vaststelling Het beleid rond 'Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit' (EAD) is zowat 10 jaar oud, en in februari 2009 loopt de termijn van drie jaar af van een reeks structurele projecten rond tewerkstelling van kansengroepen in Vlaanderen. Een evaluatie van deze structurele projecten, zowel naar hun intrinsieke resultaten als naar hun bijdrage aan een effectieve evenredige arbeidsdeelname is aan de gang.

Zonder vooruit te lopen op de resultaten van deze evaluatie, van de aanbevelingen ervan en van hun implementatie, is het duidelijk dat de doelstelling niet gehaald wordt om tegen 2010 een werkelijk evenredige participatie te hebben van ouderen, van etnisch-culturele minderheden (in de beleidsteksten zelf 'allochtonen') en van personen met een arbeidshandicap.

De financiële crisis van het najaar 2008, en de impact ervan op de reële economie, baart daarom des te meer zorgen. Het gekende LIFO-principe ('Last in, first out') zou zich wel eens opnieuw in alle hevigheid kunnen manifesteren, en leiden tot opnieuw een sterkere ondervertegenwoordiging van kansengroepen.

Voorstel **Het Centrum vraagt om het EAD-beleid verder te zetten en nog te versterken. Er moet bijzondere aandacht gaan naar het ontwikkelen van goede indicatoren over de vertegenwoordiging van kansengroepen, om op deze wijze zicht te krijgen op de impact van het beleid op de gehele arbeidsmarkt.**

Het Centrum vraagt dat er naast de stimulerende maatregelen via projecten meer en meer aandacht gaat naar structurele, reguliere maatregelen die voor de gehele arbeidsmarkt gelden.

Het Centrum vraagt dat er specifiek nagegaan wordt of de crisis aanleiding geeft tot een verhoudingsgewijs grotere uitstoot van kansengroepen, en tot een sterk politiek signaal mocht dit het geval zijn.

Wettelijke referentie(s)

Decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt.

Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 27
Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Wooncode**

Vaststelling

Het Centrum vraagt, in aansluiting bij de vraag vanwege het CERD-comité (overweging 16, rapport CERD/C/BEL/CO/15 van 7 maart 2008), om de reële impact van het gevoerde taalstimuleringsbeleid te evalueren, meer in het bijzonder ten aanzien van 'allochtonen' (VESOC-definitie). Vanuit dit oogpunt stelt het Centrum voor gedetailleerde statistieken bij te houden van het aantal effectieve aanvragen, afgewogen ten opzichte van de (initiële/definitieve) weigeringen die gebeuren op grond van het niet respecteren van de verplichting tot taalbereidheid en voor een onderzoek (survey) of het naleven van taalbereidheid het 'samenleven' bevordert. Het Centrum beveelt aan dat de toezichhoudende regionale overheid nagaat of initiatieven van sociale verhuurmaatschappijen om een betere 'sociale mix' te creëren door bijvoorbeeld voorrang te geven aan bepaalde categorieën van personen (senioren, werkenden,...) niet ten koste gaan van de reële sociale huurmogelijkheden van personen op grond van een beschermd wettelijk criterium. Hierbij dient onder meer rekening gehouden te worden met een oververtegenwoordiging van sommige van deze beschermde groepen huurders in de armoedestatistieken. Niettemin kunnen dergelijke maatregelen nuttig zijn om de facto segregatie tegen te gaan (overweging 15, rapport CERD/C/BEL/CO/15 van 7 maart 2008) zodat het Centrum dergelijke initiatieven niet a priori bekritiseert.

Voorstel

Het Centrum moedigt de regionale overheid aan om meer positieve acties en begeleidende maatregelen te voorzien en deze te monitoren ten aanzien van de meest kwetsbare categorieën van personen op grond van een beschermd wettelijk criterium.

Wettelijke referentie(s)

Rapport CERD/C/BEL/CO/15 van 7 maart 2008

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 28**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Taalkennis**

Vaststelling

Het Centrum stelt vast dat diverse lokale overheden effectieve kennis van de taal van de gemeenschap eisen als voorwaarde om toegang te krijgen tot bepaalde sociale rechten (toekenning leefloon, gemeentelijke kinderopvang, verkoop gemeentelijke kavels, ...). Het is belangrijk dat het Centrum deze informatie inzake de aard van de ontvangen meldingen bij de bevoegde overheden kenbaar maakt.

Een dergelijk beleid maakt mogelijks een indirecte discriminatie uit ten aanzien van kandidaat-huurders op grond van hun vreemde herkomst. Terzijde, wijst het Centrum op het gegeven dat ook private verhuurders en werkgevers zich beroepen op het op regionale taalstimuleringsbeleid om een effectieve of disproportionele kennis van de taal van de gemeenschap te eisen als voorwaarde tot private huur of werkgelegenheid.

Voorstel

In aansluiting bij de vraag vanwege het CERD-comité (overweging 16, rapport CERD/C/BEL/CO/15 van 7 maart 2008) stelt het Centrum de regionale overheid voor om vooral de lokale overheden, maar eventueel ook particulieren, uitgebreid te informeren en te sensibiliseren met betrekking tot het op regionaal niveau gevoerde taalstimuleringsbeleid.

Het Centrum dringt aan op een bijzondere waakzaamheid vanwege de respectieve voogdijoverheden ten aanzien van lokale overheden die een effectieve kennis van de taal van de gemeenschap eisen als voorwaarde om toegang te krijgen tot sociale rechten of die terzake een disproportioneel voorrangsbeleid voeren.

Wettelijke referentie(s)

Rapport CERD/C/BEL/CO/15 van 7 maart 2008

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 29**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest.

Bevoegdheidsniveau **Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest**

Titel **Media - televisie**

Vaststelling Sedert enkele jaren is er binnen de VRT een diversiteitscel actief, en dat is een goede zaak. Die werkte aan sensibilisering van programmamakers, voorzag in opleidingsstages, ...

Voorstel **Het Centrum vraagt aan de Vlaamse overheid om via de beheersovereenkomst aan de openbare omroep een volwaardig diversiteitsbeleid op te leggen. De overheid kan eisen dat de VRT een duidelijke visie ontwikkelt, een globaal actieplan met concrete doelstellingen opstelt en de nodige middelen daartoe inschrijft in haar budget, en systematisch rapporteert over de bereikte resultaten.**

Net zoals b.v. De Lijn en de VDAB kan de VRT streefcijfers voor de participatie van kansengroepen vooropstellen en evalueren of die gehaald werden. In dat kader kan de overheid vragen dat de VRT het aantal opleidingsstages gevoelig verhoogt.

De Vlaamse overheid moet de VRT aanmoedigen om het creatief potentieel van diversiteit en interculturaliteit te ontdekken; om diversiteit als een ware uitdaging te beschouwen om nog betere programma's te maken die nog meer kijkers kunnen bereiken. Radio- en televisiemakers kunnen formats bedenken die diversiteit in beeld brengen.

De overheid kan de VRT opleggen om werk te maken van een 'Leeftijdsbewust personeelsbeleid', met bijzondere aandacht voor oudere werknemers.

De Vlaamse overheid kan ook gerichte acties ondernemen naar de private media voor meer diversiteit. Dit kan bijvoorbeeld via de jaarlijkse steun aan de geschreven pers of via het Fonds voor Audiovisuele media.

Wettelijke
referentie(s)

**Specifieke voorstellen voor één
Gemeenschap of Gewest
Franse Gemeenschap**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009
FICHE 30**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Franse Gemeenschap**

Titel **Samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest inzake het beleid betreffende personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst**

Vaststelling De acties op het grondgebied van het Waals Gewest zijn afhankelijk van communautaire en gewestbudgetten. Het decreet dat de opdrachten van de Centres Régionaux d'Intégration bepaalt houdt geen rekening met de initiatieven waarvoor de Franse Gemeenschap bevoegd is.

Voorstel **Het Centrum pleit voor een « samenwerkingsakkoord » tussen de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest inzake integratiebeleid van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst. Zo'n akkoord vergemakkelijkt de toepassing van projecten en acties, ongeacht de bevoegdheid waaronder ze vallen.**

Wettelijke referentie(s)

Memorandum gewestverkiezingen 2009
FICHE 31

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau **Franse Gemeenschap**

Titel **Tolken gebarentaal: behoeften onvoldoende voldaan**

Vaststelling De Franse Gemeenschap van België telt momenteel ongeveer 30.000 volwassenen en 9.000 kinderen onder de 15 jaar die doof of slechthorend zijn en die via gebarentaal communiceren (officieel erkend door een decreet van de Franse Gemeenschap in 2003).

80% van de doven kan correct lezen noch schrijven.

De behoefte aan tolken gebarentaal is dan ook enorm, zowel voor het dagelijkse en beroepsleven, als voor de scholing van doven.

En toch is er een structureel tekort aan tolken in de Franse Gemeenschap.

Verschillende factoren zijn daar de oorzaak van:

1. om een goed niveau te halen duurt de opleiding al snel 4 à 5 jaar;
2. het aanbod opleidingen gebarentaal beantwoordt onvoldoende aan de reële behoeften. De toegang tot het beroep verloopt via lessen sociale promotie. Momenteel worden er in Brussel geen lessen meer georganiseerd. Er bestaat een project voor een Master in gebarentaal maar er doen zich blijkbaar een aantal budgettaire problemen voor;
3. de diensten die het aanbod aan tolken organiseren in het Brussels en Waals Gewest (SISW en SISB) werken met een beperkt aantal bedienden en heel wat zelfstandigen. Die werken vaak elders en zijn niet altijd beschikbaar. Aan de sterke vraag naar tolken kan vaak niet worden voldaan;
4. wat opleiding, statuut en vergoeding betreft moet het vak van tolk worden opgewaardeerd.

Voorstel **Het Centrum pleit ervoor dat de Franse Gemeenschap zou nadenken over een oplossing ten gronde voor de problemen inzake opleiding en de gebrekkige belangstelling voor het beroep van tolk gebarentaal.**

Wettelijke referentie(s)

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 32**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Franse Gemeenschap
Titel	Onderwijs: de overgangsklassen evalueren
Vaststelling	De Franse Gemeenschap heeft een systeem van overgangsklassen voor nieuwkomers ingevoerd. Het Centrum heeft dit project, dat sinds 2001 operationeel is, begeleid en ondersteund.
Voorstel	Het Centrum vraagt de Franse Gemeenschap het systeem van overgangsklassen te evalueren en biedt zijn medewerking aan om daaraan deel te nemen. Na deze evaluatie kan worden bepaald of nieuwe initiatieven en/of een herziening van het systeem noodzakelijk zijn.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 33**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Franse Gemeenschap
Titel	Onderwijs: schoolgebouwen toegankelijk maken
Vaststelling	<p>Leerlingen met een motorische handicap kunnen vaak niet in het gewone onderwijs terecht omdat de schoolgebouwen ontoegankelijk zijn.</p> <p>De regering van de Franse Gemeenschap heeft onlangs een publiekprivate samenwerking (PPS) goedgekeurd voor een alternatieve financiering voor de renovatie en het onderhoud van schoolgebouwen uit de verschillende netten. Deze PPS moet de 10 komende jaren leiden tot een investering van ongeveer 1 miljard euro.</p>
Voorstel	Volgens het Centrum moet deze kans worden aangegrepen om in de PPS projecten op te nemen om scholen toegankelijk te maken voor leerlingen met een handicap zodat ook zij het gewone onderwijs kunnen volgen.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 34**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Franse Gemeenschap
Titel	Audiovisueel en media
Vaststelling	<p>De massacommunicatiemiddelen, de geschreven pers, radio, televisie en internet spelen een bepalende rol in het democratische leven. Ze zijn voor eenieder essentieel om toegang te krijgen tot kennis en het sociale leven.</p> <p>De manier waarop de media verslag uitbrengen over onderwerpen met betrekking tot vreemdelingen, gehandicapte personen, homoseksuelen, de islam, enz. heeft een zekere invloed op de publieke opinie.</p> <p>Deze media kunnen een belangrijk middel zijn in de sensibilisering en de strijd tegen discriminaties, maar kunnen anderzijds ook de vooroordelen en stereotypen versterken.</p> <p>Deze essentiële bijdrage van de media tot een niet discriminatoire voorstelling van de sociale, culturele en politieke diversiteit verdient een bijzondere aandacht, zowel wat betreft programmering, informatieverwerking, ontwerp, verwerken van de beelden en het in goede banen leiden van newsfora, als wat betreft voorstelling van vreemdelingen, gehandicapten, homoseksuelen, de islam, enz..</p> <p>De verantwoordelijken uit de audiovisuele sector en het Centrum zijn zich bewust van deze realiteiten en hun verantwoordelijkheden en hebben reeds verschillende initiatieven genomen inzake informatie, sensibilisering, overleg met professionelen over de verwerking en verspreiding van informatie.</p> <p>In dit verband stelt het advies (advies nr.07/2006) dat is gepubliceerd door het 'Collège d'avis du Conseil Supérieur de l'audiovisuel' van de Franse Gemeenschap een reeks interessante aanbevelingen voor.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum meent dat dit advies een aantal nuttige aanbevelingen doet en vraagt dat dit zou leiden tot een beleid dat is gericht op een verhoogde aanwezigheid en vertegenwoordiging van minderheden in de media.</p> <p>Bij deze aanbevelingen gaat het om vier aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de noodzaak om over empirische studies te beschikken; - het opstellen van een gemeenschappelijke code voor dienstenuitgevers in termen van bevordering van de

	diversiteit; <ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van gedragscodes door de beroepsorganisaties uit de audiovisuele sector met betrekking tot de verwerking van informatie over minderheden en diversiteit in het algemeen; - ondersteuning via reglementen en het beleid.
Wettelijke referentie(s)	

**Specifieke voorstellen voor één
Gemeenschap of Gewest
Duitstalige Gemeenschap**

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 35**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Duitstalige Gemeenschap
Titel	Het wetgevende kader tot organisatie van de bescherming tegen discriminaties uitbreiden en vervolledigen
Vaststelling	<p>Het Decreet van 17 mei 2004 met betrekking tot een gewaarborgde gelijke behandeling op de arbeidsmarkt, gewijzigd door de programmawet van 25 juni 2007 verbiedt discriminatie inzake tewerkstelling binnen de diensten van de Duitstalige Gemeenschap ten overstaan van het personeel uit de onderwijsdiensten van deze Gemeenschap. Het regelt tevens het verbod op discriminatie door intermediaire actoren op de arbeidsmarkt.</p> <p>Deze tekst verbiedt echter geen discriminatie op grond van de huidskleur, sociale afkomst en genetische kenmerken. Dit juridische kader is dus nog niet in overeenstemming gebracht met de Europese richtlijnen en federale wetten inzake antidiscriminatie en de decreten die momenteel worden gewijzigd binnen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap.</p> <p>Algemeen stellen we vast dat de bescherming tegen discriminaties binnen de Duitstalige Gemeenschap niet is gewaarborgd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in het domein van het aanbod van goederen en diensten aan het publiek (zoals toegang tot cultuuractiviteiten of gezondheidszorg), - noch op het vlak van toegang tot of deelname aan economische, sociale of politieke activiteit die voor het publiek toegankelijk is (cultuur....) <p><i>Stel dat een museum niet toegankelijk is voor een persoon met een handicap, en gelet op het feit dat cultuuraangelegenheden een bevoegdheid van de gemeenschappen is, zou er een decreet van de Duitstalige Gemeenschap moeten worden toegepast om het recht op niet-discriminatie van deze persoon te beschermen. Zo'n decreet bestaat er echter niet. Het slachtoffer heeft dus geen enkel middel om zijn rechten te laten gelden.</i></p> <p>Bovendien stellen we vast dat richtlijn 2000/43 tot verplichting van de strijd tegen rassendiscriminatie binnen het kader van goederen en diensten niet adequaat is omgezet.</p> <p>De Europese Commissie werkt momenteel aan een voorstel van richtlijn van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van personen zonder onderscheid van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, dat o.m. van toepassing is in het domein van de levering van goederen en diensten en van de huisvesting. Na goedkeuring zal ook deze tekst door de Duitstalige Gemeenschap moeten worden omgezet.</p>

	Een uitbreiding van het toepassingsgebied van de bescherming tegen discriminatie in die domeinen is dus wenselijk op korte termijn.
Voorstel	<p>Om alle burgers een efficiënte en geharmoniseerde bescherming tegen discriminaties te garanderen stelt het Centrum het volgende voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - middelen goed te keuren in de strijd tegen discriminaties in alle domeinen die onder de bevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap vallen; - de bescherming tegen discriminaties uitbreiden naar redenen zoals huidskleur, sociale afkomst en genetische kenmerken; - de Europese richtlijnen inzake aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap vallen adequaat omzetten.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 36**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Duitstalige Gemeenschap
Titel	Samenwerking organiseren tussen het Centrum en de Duitstalige Gemeenschap voor de toepassing van het decreet inzake de gewaarborgde gelijke behandeling
Vaststelling	Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werkt voor Gewesten en Gemeenschappen, en voor de Federale overheid. Binnen dit perspectief werd tijdens de vorige legislatuur een samenwerkingsakkoord tussen de Federale overheid en de verschillende deelstaten onderhandeld, om het Centrum voor gelijkheid van kansen van een federale instelling in een "interfederaal" orgaan om te vormen. Dankzij dit akkoord zullen de slachtoffers van discriminaties en haatdelicten overal in het land, ongeacht de wetgeving, dezelfde steun en bescherming genieten van eenzelfde onafhankelijke openbare instelling (wat trouwens wordt voorgeschreven door de Europese richtlijnen ter zake). De mogelijkheid om hun rechten af te dwingen zal op die manier veel zichtbaarder worden. Met dit akkoord, dat de autonomie en de bevoegdheden van elk van de deelstaten en van de federale overheid respecteert, krijgen de verschillende overheden van het land nieuwe mogelijkheden voor overleg en samenwerking in de strijd tegen discriminaties. Dit akkoord voorziet tevens in een correcte en structurele financiering van de activiteiten van het Centrum.
Voorstel	Het Centrum pleit voor steun van de Gewesten en Gemeenschappen bij het omvormingsproject van het Centrum voor gelijkheid van kansen in een interfederaal Centrum en voor een snelle hervatting van de onderhandelingen die tot een « samenwerkingsakkoord » moeten leiden. In afwachting van dit akkoord en om de Europese richtlijnen ter zake na te leven, staat het Centrum ter beschikking van de Duitstalige Gemeenschap om via een samenwerkingsprotocol de opvang van slachtoffers van discriminaties te organiseren.
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 37**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Duitstalige Gemeenschap
Titel	Audiovisueel – Media
Vaststelling	<p>De massacommunicatiemiddelen, de geschreven pers, radio, televisie en internet spelen een bepalende rol in het democratische leven. Ze zijn voor eenieder essentieel om toegang te krijgen tot kennis en het sociale leven.</p> <p>De manier waarop de media verslag uitbrengen van onderwerpen met betrekking tot vreemdelingen, gehandicapte personen, homoseksuelen, de islam, enz. heeft een zekere invloed op de publieke opinie.</p> <p>Deze media kunnen een belangrijk middel zijn in de sensibilisering en de strijd tegen discriminaties, maar kunnen anderzijds ook de vooroordelen en stereotypen versterken.</p> <p>Deze essentiële bijdrage van de media tot een niet discriminatoire voorstelling van de sociale, culturele en politieke diversiteit verdient een bijzondere aandacht, zowel wat betreft programmering, informatieverwerking, ontwerp, verwerken van de beelden en het in goede banen leiden van newsfora, als wat betreft voorstelling van vreemdelingen, gehandicapten, homoseksuelen, de islam, enz..</p> <p>De verantwoordelijken uit de audiovisuele sector en het Centrum zijn zich bewust van deze realiteiten en hun verantwoordelijkheden en hebben reeds verschillende initiatieven genomen inzake informatie, sensibilisering, overleg met professionelen over de verwerking en verspreiding van informatie.</p> <p>In dit verband stelt bijvoorbeeld het advies (advies nr.07/2006) dat is gepubliceerd door het 'Collège d'avis du Conseil Supérieur de l'audiovisuel' van de Franse Gemeenschap een reeks interessante aanbevelingen voor.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum meent dat dit advies een aantal nuttige aanbevelingen doet en vraagt dat dit zou leiden tot een beleid dat is gericht op een verhoogde aanwezigheid en vertegenwoordiging van minderheden in de media.</p> <p>Bij deze aanbevelingen gaat het om vier aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de noodzaak om over empirische studies te beschikken;

	<ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van een gemeenschappelijke code voor dienstuitgevers in termen van bevordering van de diversiteit; - het opstellen van gedragscodes door de beroepsorganisaties uit de audiovisuele sector met betrekking tot de verwerking van informatie over minderheden en diversiteit in het algemeen; - ondersteuning via reglementen en het beleid.
Wettelijke referentie(s)	Collège d'avis du Conseil Supérieur de l'audiovisuel' van de Franse Gemeenschap advies nr.07/2006

**Specifieke voorstellen voor één
Gemeenschap of Gewest
Waals Gewest**

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 38	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Ambten in de gewestelijke overheidsdiensten openstellen voor vreemdelingen onderdanen van een niet EU land
Vaststelling	Personen die niet Belg zijn en geen onderdaan zijn van een EU-lidstaat hebben omwille van hun nationaliteit geen toegang tot ambten in gewestelijke overheidsdiensten.
Voorstel	<p>Om de inspanningen inzake diversiteit in tewerkstelling te consolideren en gelet op de taken van de overheidsdiensten pleit het Centrum ervoor dat « burgers van niet-Belgische nationaliteit die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte kunnen worden opgenomen in de diensten van het Waalse Gewest en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhankelijk, voor betrekkingen die geen al dan niet rechtstreekse deelneming inhouden aan de uitoefening van openbaar gezag, of functies die niet tot doel hebben de algemene belangen van de Staat en andere openbare lichamen te beschermen ».</p> <p>Conform de bepalingen voor het verkrijgen van het stemrecht zou een verblijfsduur op het Belgische grondgebied kunnen worden geëist.</p>
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 39**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Op lange termijn denken aan de invoering van een verplichting voor elke gemeente om een minimum percentage sociale woningen te bouwen
Vaststelling	<p>Deze vaststelling geldt enkel voor Wallonië waar het aanbod aan sociale woningen niet beantwoordt aan de grote vraag en waar er sterke verschillen tussen gemeenten zijn wat het aantal aangeboden woningen betreft. Dit heeft gevolgen in termen van sociale mix en leidt tot de vorming van « getto's » in minder egoïstische gemeenten. Dit heeft tevens een impact op het recht op huisvesting van de bevolking.</p> <p>Om dit probleem deels te verhelpen werden artikelen 187 à 190 van de 'Code Wallon du Logement' goedgekeurd. Ze leggen de gemeenten bepaalde verplichtingen inzake huisvesting op. De Minister belast met huisvesting in het Waals Gewest heeft een omzendbrief opgesteld met betrekking tot de gemeentelijke actieprogramma's die de gemeenten moeten ontwikkelen. Deze omzendbrief bepaalt o.m. dat alle gemeenten over 10% openbare woningen moeten beschikken om tot een evenwichtige verdeling te komen van het soort huisvesting in Wallonië. Via een omzendbrief d.d. 3 mei 2007 heeft de Waalse regering bepaald dat de gemeenten anders zullen worden behandeld al naargelang hun woningpark meer of minder dan 10% sociale woningen telt. Gemeenten die onder de 10% zitten krijgen prioritair toegang tot investeringen maar zullen via het Gemeentefonds worden gestraft indien ze geen gemeentelijk huisvestingsprogramma opstellen ter uitbreiding van hun park van publieke woningen.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum vraagt het Gewest verder na te denken over het opleggen van cijferdoelstellingen aan de gemeenten en aan het eventueel opleggen van quotaregels zoals dat in Frankrijk het geval is met de zogenaamde SRU-wet.</p> <p>Voorts zou het Gewest moeten denken aan sancties in geval van het niet-nakomen van de verplichtingen en aan een mechanisme ter evaluatie van het beleid van de gemeenten.</p> <p>Bijzondere aandacht moet ook besteed worden aan de renovatie en het onderhoud van het bestaande woonpark.</p> <p>Zo wordt eenieder het recht op huisvesting gegarandeerd en worden de mix en de inclusie van sociale woningen in alle gemeenten bevorderd.</p>

Wettelijke referentie(s)	<p>Code wallon du logement, B.S. d.d. 04/12/1998, gewijzigd door het decreet d.d. 3 juli 2008.</p> <p>Rapport « Strijd tegen de armoede: evoluties en perspectieven. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie », december 2007.</p> <p>Franse wet nr. 2000-1208 d.d. 13 december 2000 inzake stedelijke solidariteit en stadshernieuwing, de zogenaamde SRU-wet, gepubliceerd in het Journal officiel van 14 december 2000.</p>
--------------------------	---

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 40**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Overleg plegen over de sociale mix in de sociale woningen
Vaststelling	<p>De opdracht van de maatschappijen voor sociale huisvesting beperkt zich niet enkel tot het terbeschikkingstellen van woningen. Vaak is hun sociale taak veel ruimer omdat er bij het doelpubliek vaak een combinatie van problemen wordt vastgesteld. Het debat rond die moeilijkheden neemt vaak de vorm aan van een discussie over het begrip sociale mix.</p> <p>Het samenlevingsprobleem binnen sociale woningen mag dan al een belangrijk vraagstuk zijn, het creëren van een kunstmatige heterogeniteit tussen bewoners via het opleggen van quota's – die trouwens onwettig zijn – zal de problemen waarmee de maatschappijen en de bewoners van sociale woningen worden geconfronteerd niet oplossen.</p>
Voorstel	<p>Binnen dit kader vraagt het Centrum de overheden van het Waals Gewest met de betrokken actoren overleg te plegen om acties te bepalen en discriminatiepraktijken te vermijden.</p> <p>De huisvestingmaatschappijen moeten over de middelen beschikken om die uitdagingen in samenwerking met de hele sector (bijv.: een nauwere samenwerking met de OCMW's) te kunnen aangaan.</p>
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 41**

Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest

Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	De definitie van de persoon met een handicap uitbreiden in het besluit van de Waalse regering van 6 september 2007 houdende de regeling van de verhuur van de woningen beheerd door de Société Wallonne du Logement
Vaststelling	<p>Art. 17 §2 van het besluit van de Waalse regering d.d. 6 september 2007 houdende de regeling van de verhuur van de woningen beheerd door de Société wallonne du Logement of de openbare huisvestingsmaatschappijen, stelt als algemene prioriteit: «<i>de gehandicapte persoon of de persoon die een gehandicapte persoon ten laste heeft in de zin van het Wetboek van Inkomstenbelastingen</i>». De definitie van de persoon met een handicap is dus die uit het wetboek van inkomstenbelastingen. Deze definitie beperkt de kwalificatie van een persoon met een handicap tot personen wiens, onder andere, capaciteit met 66% is beperkt.</p> <p>Talrijke huisvestingsmaatschappijen proberen, via hun specifieke reglement, op een al dan niet duidelijke manier een categorie kandidaat-huurder in te voeren die bestaat uit personen met een ziekte die niet is erkend als een handicap in de zin van art. 135 van het wetboek van inkomstenbelastingen en dit om andere personen in aanmerking te kunnen nemen die o.m. lijden aan een chronische ziekte met grote financiële implicaties als gevolg.</p>
Voorstel	<p>Het Centrum stelt voor deze definitie uit te breiden om personen te kunnen bereiken die lijden aan chronische ziektes, waardoor hun mentale, sensorielle of fysieke capaciteiten ernstig zijn beperkt en die een aanzienlijke financiële last als gevolg hebben.</p> <p>Het Centrum vraagt de Waalse regering zich te baseren op de definitie van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap die zou kunnen worden verduidelijkt door het Besluit van 14 januari 1999 van de Waalse regering over de tewerkstelling van de personen met een handicap in de diensten van de regering en binnen bepaalde instellingen van openbaar nut. De bewijsdocumenten zouden kunnen worden overhandigd door het Agence Wallonne pour l'Intégration des Personnes Handicapées (AWIPH).</p>
	Besluit van de Waalse regering d.d. 6 september 2007 houdende de

Wettelijke referentie(s)	regeling van de verhuur van de woningen beheerd door de Société Wallonne du Logement Besluit van 14 januari 1999 van de Waalse regering over de tewerkstelling van de personen met een handicap in de diensten van de regering en in bepaalde instellingen van openbaar nut
--------------------------	--

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 42	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Samenwerkingsakkoord tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap gericht op een beleid inzake personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst
Vaststelling	De acties op het grondgebied van het Waals Gewest zijn afhankelijk van communautaire en gewestbudgetten. Maar het decreet dat de opdrachten van de Centres Régionaux d'Intégration bepaalt houdt geen rekening met de initiatieven die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen.
Voorstel	Het Centrum pleit voor een samenwerkingsakkoord tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap inzake integratiebeleid van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst. Zo'n akkoord zou de implementatie van projecten en acties vergemakkelijken, ongeacht de overheid die ervoor is bevoegd.
Wettelijke referentie(s)	

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 43	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Voor een gecoördineerd integratiebeleid op interministerieel niveau
Vaststelling	<p>Het integratiebeleid van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst valt onder de bevoegdheid van de minister belast met Sociale actie, Huisvesting en Gezondheid en van het decreet van 4 juli 1996, inzake de integratie van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst.</p> <p>Aangelegenheden inzake de integratie van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst overstijgen de facto echter de bevoegdheden van de minister voor integratie en betreffen domeinen waarvoor afzonderlijke ministeries bevoegd zijn (tewerkstelling, huisvesting bijvoorbeeld).</p>
Voorstel	Opdat aangelegenheden met betrekking tot de integratie van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst in aanmerking worden genomen door alle departementen, pleit het Centrum voor een gecoördineerd beleid dat op interministerieel niveau op mekaar is afgestemd.
Wettelijke referentie(s)	

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 44	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Waals Gewest
Titel	Opvang en integratie van nieuwkomers
Vaststelling	<p>België neemt aan een wisselend ritme deel aan de opvang van nieuwkomers, afhankelijk van de prioriteiten van de instellingen die ermee zijn belast. Sinds enkele jaren zijn er een aantal infrastructuren in het leven geroepen. In België zijn de Gewesten en Gemeenschappen daarvoor bevoegd.</p> <p>In het Waals Gewest is het de minister van integratie die terzake decretale macht heeft. Het decreet «inzake vreemde personen en personen van vreemde afkomst» (1996) heeft 7 'Centres Régionaux d'Intégration' opgericht die een ruim spectrum algemene maatregelen krijgen toevertrouwd waarvan er geen enkele specifiek op nieuwkomers is gericht. Het beleid ten overstaan van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst is gebaseerd op regionale en gemeentelijke initiatieven. Deze initiatieven verschillen van het ene subgewest tot het andere, van een stad/gemeente tot een andere. Naast dit overheidsbeleid is er een belangrijke en innoverende rol weggelegd voor initiatieven vanwege het rijke Waalse verenigingsleven, dat leeft van overheidssubsidies en ook is aangewezen op liefdadigheid. Vaak gaat het om gespreide initiatieven waarvan de impact moeilijk te meten is.</p>
Voorstel	Het Centrum pleit voor Waals beleid inzake opvang van nieuwkomers dat over het volledige grondgebied van het gewest is georganiseerd en gecoördineerd (coherent aanbod) en dat voldoet aan de basisvereisten van eender welke overheidsdienst: continuïteit, toegankelijkheid, gelijke behandeling.
Wettelijke referentie(s)	

**Specifieke voorstellen voor één
Gemeenschap of Gewest
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Cocom- Cocof**

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 45	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Voor een beleid van integratie en sociale samenhang gecoördineerd op interministerieel niveau
Vaststelling	<p>Het integratiebeleid inzake personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst valt onder de bevoegdheid van de Commission communautaire française en de Vlaamse Gemeenschap.</p> <p>Aangelegenheden inzake de integratie van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst overstijgen de facto echter de bevoegdheden van de minister voor integratie en betreffen domeinen waarvoor afzonderlijke ministeries bevoegd zijn (tewerkstelling, huisvesting bijvoorbeeld).</p>
Voorstel	Opdat aangelegenheden met betrekking tot de integratie van personen met een vreemde nationaliteit of van vreemde afkomst in aanmerking worden genomen door alle departementen pleit het Centrum voor een gecoördineerd beleid dat op interministerieel niveau op mekaar is afgestemd.
Wettelijke referentie(s)	

Memorandum gewestverkiezingen 2009 FICHE 46	
	Specifieke voorstellen voor één Gemeenschap of Gewest
Bevoegdheidsniveau	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Opvang en integratie van nieuwkomers
Vaststelling	<p>België neemt aan een wisselend ritme deel aan de opvang van nieuwkomers, afhankelijk van de prioriteiten van de instellingen die er mee zijn belast. Sinds enkele jaren zijn er een aantal infrastructuren in het leven geroepen.</p> <p>In België valt dit beleid onder de bevoegdheid van Gewesten en Gemeenschappen. De Vlaamse Gemeenschap beschikt over een geïntegreerde aanpak rond het begrip « inburgering », dat in 2003 een decreet werd gegoten. Deze aanpak is ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel.</p> <p>Aan Franstalige kant is het de 'Commission communautaire française' (Cocof) die te Brussel decretale bevoegdheid heeft. Het decreet « cohésion sociale » (2004) bepaalt een breed spectrum algemene maatregelen waarvan er geen enkele specifiek op nieuwkomers is gericht, ook al is hun opvang een van de doelstellingen van het decreet. Dit decreet is op gemeentelijke initiatieven gebaseerd. Die initiatieven verschillen sterk van gemeente tot gemeente. Bovendien is ook de 'Commission communautaire commune' (Cocom) terzake gedeeltelijk bevoegd.</p> <p>Naast dit overheidsbeleid is er een belangrijke en innoverende rol weggelegd voor initiatieven vanwege het uiterst rijke Brusselse verenigingsleven, dat leeft van overheidssubsidies en liefdadigheid. Vaak gaat het om gespreide initiatieven waarvan de impact moeilijk te meten is.</p> <p>De institutionele complexiteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest laat zich duidelijk gevoelen in de opvang van nieuwkomers. Het tempo van de initiatieven en de initiatieven zelf van de verschillende bevoegde overheden bestaan naast mekaar waardoor het voor een nieuwkomer, die zich net in Brussel heeft gevestigd, uiterst moeilijk is z'n weg te vinden in het aanbod aan diensten en de samenhang ervan te begrijpen, ook al is dit aanbod kwantitatief en vaak ook kwalitatief hoogstaand.</p> <p>Deze situatie heeft o.m. tot gevolg dat wat de opvang van nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, niet optimaal wordt tegemoet gekomen aan hetgeen van een overheidsdienst mag worden verwacht, nl. continuïteit, toegankelijkheid, gelijke behandeling.</p>
Voorstel	Gelet op het numerieke belang en de sociologische impact van nieuwe migraties heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, meer dan eender welk ander gewest, behoefte aan een specifiek beleid

	<p>dat op de opvang van nieuwkomers is gericht.</p> <p>Het Centrum pleit voor een Brussels beleid inzake opvang van nieuwkomers dat over het volledige grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is georganiseerd en gecoördineerd (coherent aanbod) en dat voldoet aan de basisvereisten van eender welke overheidsdienst: continuïteit, toegankelijkheid, gelijke behandeling.</p>
Wettelijke referentie(s)	

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 47**

**Voorstellen aan het Brussels Gewest ter bevordering van een beleid van gelijke
behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Brussels Gewest, Cocom, Cocof
Titel	Het wettelijke kader vervolledigen in de strijd tegen discriminaties in het Brussels Gewest
Vaststellingen	<p>In 2008 heeft het Brussels Gewest vier ordonnanties goedgekeurd ter bevordering van de diversiteit en de strijd tegen discriminaties. Deze teksten regelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorzieningen ter optimalisering van de tewerkstellingsmogelijkheden in de lokale administratie van werkzoekenden uit kansarme wijken ongeacht hun etnische afkomst (financiële stimuli, meer objectiviteit bij de rekruteringsprocedure, versterkte en uitgebreidere rol van de diversiteitsconsulenten, opstellen van diversiteitplannen in elke administratie); - de strijd tegen discriminatie gebaseerd op het geheel van motieven bedoeld door de federale wetten van 10 mei 2007 en het bevorderen van de diversiteit in de openbare instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; - de strijd tegen de discriminatie gebaseerd op het geheel van motieven bedoeld door de federale wetten van 10 mei 2007 wat betreft de plaatsingsactiviteiten van werknemers en socio-professionele inschakeling door de intermediaire actoren op de arbeidsmarkt; - invoering diversiteitslabel. <p>De invloed ervan op de strijd tegen discriminaties inzake tewerkstelling bij de regionale overheid of in de privé-sector die onder het Brussels Gewest ressorteert (intermediaire actoren op de arbeidsmarkt,...) is evenwel beperkt.</p> <p>In maart 2007 heeft de Cocof een decreet goedgekeurd betreffende gelijke behandeling inzake beroepsopleiding.</p> <p>Er is echter niets gebeurd in het domein van de tewerkstelling voor het ambt in overheidsdienst bij de Cocof, de gezondheidszorgen of schooltransport.</p> <p>Algemeen kan worden gesteld dat er binnen het Brussels Gewest geen sprake is van bescherming tegen discriminaties:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - noch in het domein van het aanbod van goederen en diensten aan het publiek (en dus bijvoorbeeld ook niet bij de toegang tot sociale huisvesting of transport), - noch in dat van de toegang tot of de deelname aan een economische, sociale of politieke activiteit die voor het publiek toegankelijk is (gewestverkiezingen bijvoorbeeld). <p>Voorbeeld: <i>stel dat een chauffeur van de MIVB een persoon van vreemde afkomst de toegang tot zijn bus weigert; aangezien de bevoegdheid inzake vervoer een gewestmaterie is, zou er dus een Brusselse ordonnantie moeten worden toegepast om het recht op niet-discriminatie van deze persoon af te dwingen. Zo'n ordonnantie bestaat echter niet. Het slachtoffer kan dus op geen enkele manier z'n rechten doen gelden.</i></p> <p>Bovendien stellen we vast dat richtlijn 2000/43 tot verplichting van de strijd tegen rassendiscriminatie binnen het kader van goederen en diensten niet adequaat is omgezet. België blijft dus in gebreke wanneer het gaat om de adequate omzetting van deze richtlijn.</p> <p>De Europese Commissie werkt momenteel aan een voorstel van richtlijn van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van personen zonder onderscheid van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, dat o.m. van toepassing is in het domein van de levering van goederen en diensten en van de huisvesting. Na goedkeuring zal ook deze tekst door het Brussels Gewest moeten worden omgezet.</p> <p>Een uitbreiding van het toepassingsgebied van de bescherming tegen discriminatie in die domeinen is dus wenselijk op korte termijn.</p>
Voorstellen	<p>Om alle burgers een efficiënte en geharmoniseerde bescherming tegen discriminaties te garanderen stelt het Centrum het volgende voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - middelen goed te keuren in de strijd tegen discriminaties in alle domeinen die onder de bevoegdheid van het Brussels Gewest, de Cocom en de Cocof vallen; - de Europese richtlijnen ter zake adequaat om te zetten, zowel wat betreft aangelegenheden waarvoor het Brussels Gewest bevoegd is, als die waarvoor de Cocof of de Cocom bevoegd zijn.
Wettelijke referentie(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Ordonnantie d.d. 4 september 2008 ertoe strekkende een diversiteitsbeleid te bewerkstelligen in het Brussels ambtenarenapparaat, <i>B.S.</i>, 19 september 2008; - Ordonnantie d.d. 4 september 2008 betreffende de strijd tegen discriminatie en de gelijke behandeling op het vlak van de tewerkstelling, <i>B.S.</i>, 16 september 2008; - Ordonnantie d.d. 4 september 2008 ter bevordering van diversiteit en ter bestrijding van discriminatie in het Brussels Gewestelijk Openbaar Ambt, <i>B.S.</i>, 16 september 2008

	<ul style="list-style-type: none"> - Ordonnantie dd. 4 september 2008 ter bevordering van de maatschappelijke verantwoordelijkheid in de Brusselse bedrijven, 30 september 2008. - Decreet van de COCOF d.d. 22 maart 2007 betreffende de gelijke behandeling tussen personen op het vlak van beroepsopleiding, <i>B.S.</i> 24 januari 2008 - CE , avis du 11 juillet 2006 (n° 40.689/AG-40.690/AG-40.691/AG), du 1er octobre 2007 (n° 43574/2) et du 7 juillet 2008 (n° 44.710/2) respectivement rendus sur les projets de lois fédérales anti-discrimination et sur l'avant-projet de décret wallon modifiant le décret wallon du 27 mai 2004 relatif à l'égalité de traitement en matière d'emploi et de formation professionnelle » et sur l'avant-projet de décret wallon « relatif à la lutte contre certaines formes de discrimination, en ce compris la discrimination entre les femmes et les hommes, en matière d'économie, d'emploi et de formation professionnelle
--	--

**Memorandum gewestverkiezingen 2009.
FICHE 48**

**Voorstellen aan het Brussels Gewest ter bevordering van een beleid van gelijke
behandeling.**

Bevoegdheidsniveau	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Titel	Overleg plegen over de sociale mix in de sociale woningen
Vaststelling	<p>De opdracht van de maatschappijen voor sociale huisvesting beperkt zich niet enkel tot het terbeschikkingstellen van woningen. Vaak is hun sociale taak veel ruimer omdat er bij het doelpubliek vaak een combinatie van problemen wordt vastgesteld. Het debat rond die moeilijkheden neemt vaak de vorm aan van een discussie over het begrip sociale mix, dat vaak wordt verward met dat van etnische mix.</p> <p>Het samenlevingsprobleem binnen sociale woningen mag dan al een belangrijk vraagstuk zijn, het creëren van een kunstmatige heterogeniteit tussen bewoners via het opleggen van quota's – die trouwens onwettig zijn – zal de problemen waarmee de maatschappijen en de bewoners van sociale woningen worden geconfronteerd niet oplossen.</p>
Voorstel	<p>Binnen dit kader vraagt het Centrum de overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de betrokken actoren overleg te plegen om acties te bepalen en discriminatiepraktijken te vermijden.</p> <p>De huisvestingmaatschappijen moeten over de middelen beschikken om die uitdagingen in samenwerking met de hele sector (bijv.: een nauwere samenwerking met de OCMW's) te kunnen aangaan.</p>
Wettelijke referentie(s)	